

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Výklad § 107 odst. 3 nového směn. zák. č. 1/1928 sb. z. a n. ohledně směnky podepsané in bianco před 10. dubnem 1928, ale vyplněných (co do dne vystavení a splatnosti) až po tomto dni, tedy již za účinnosti tohoto zákona.

Avalista, jenž podepsal před uvedeným dnem bez dodatku, ručí přece směnečně, jelikož závazek jeho vznikl dnem podpisu a nikoli až dnem, kdy směnka byla vyplněna.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 13. dubna 1929 Rv I 347/29. Obchodní soud v Praze Cs II 60/28.)

V roce 1921 podepsal žalovaný B. nevyplněnou směnku vedle akceptanta A. jako rukojmí, avšak bez dodatku závazek rukojemský vyznačujícího. Směnka byla vyplněna totiž opatřena datem vydání a datem splatnosti až v květnu 1928. Po té byla bankou zažalována proti akceptantu Aovi a spolužalovanému Bovi, kterýž poslední namítal proti vydanému platebnímu rozkazu, že podepsal jako rukojmí, že však na směnce není vyznačen jeho rukojemský závazek a proto, jelikož směnka byla vyplněna již za účinnosti nového směnečního zákona, nemůže platební rozkaz proti němu obstát.

První soud ponechal platební rozkaz v platnosti, jelikož podpis na směnku stal se již v roce 1921.

Soud stolice druhé platební rozkaz směnečný zrušil. Důvody: Žalovaný vidí nesprávné právní posouzení věci v tom, že první soud míní, že právní účinek a závaznost podpisu resp. spolupodpisu žalovaného B. dlužno posuzovati dle právního stavu, který platil v době podpisu, tedy v roce 1921 a nikoliv podle nového směnečního zákona.

Dle § 62 (2) nového směn. zák. musí býti směnečné rukojemství psáno na směnce a vyjádřeno slovy »jako rukojmí« nebo jinou doložkou téhož významu a rukojmím podepsáno. Dle § 107/3 směn. zák. platí ustanovení tohoto nového směnečního zákona také o směnečných prohlášeních, učiněných po účinnosti tohoto zákona, tedy po 10. dubnu 1928 (§ 110 sm. z.); platí tedy také o blankosměnkách, které byly doplněny po účinnosti nového zákona směn., třeba byly vystaveny před jeho účinností. Když je tedy nesporno, že směnka v roce 1921 opatřená in bianco podpisem směn. dlužníka byla vyplněna datem vydání a datem splatnosti až po 10. dubnu 1928 a nebyl při podpisu spolužalovaného Ba vyznačen jeho závazek rukojemský, pak jako nevlastní směnečný rukojmí ručí B. nikoli směnečněoprávně, nýbrž obecnoprávně, a to subsidiárně a bylo proto odvolání jeho vyhovětí a vydaný proti němu směnečný platební příkaz zrušiti.

Nejvyšší soud na dovolání žalující banky obnovil rozsudek první stolice.

Důvody: Dovolání žalobkyně oprávněno jen o dovolací důvod § 503 č. 4 c. f. s. nelze odepřiti oprávnění.

Jde jen o otázku zda pouhý podpis žalovaného Ba na žalobní směnce bez jakékoliv doložky vyznačující rukojemství může vzhledem k ustanovení druhého odstavce §u 62 směn. zák. ze dne 13. prosince 1927 č. 1 sb. z. a n. z roku 1928 dosud ještě zakládati směnečné rukojemství, jeli nesporno že B. podepsal směnku jako rukojmí (čl. 81 směn. řádu) již v roce 1921. Nový směnečný zákon byl vyhlášen dne 10. ledna 1928 nabyt účinností dnem 10. dubna 1928 (§ 110 sm. zák.).

Dle obecné zásady §u 5 obč. z. nutno míti za to, že ani směnečně právní normy nového zákona nepůsobí zpět na konkrétní právní poměry, které nový zákon zastihl a které zásadně zůstávají netknuty. Zůstanou tudíž zachována práva nabytá, avšak i právní účinky, které vzešly za působnosti dřívějších směnečných zákonů.

Odchyly od tohoto pravidla musily by býti vysloveny zákonem ať již výslovně, zjevně či skrytě.

Takové odchyly stanoví směnečný zákon v § 107 (3) a (4). Podle 3. odst. § 107 směn. zák. platí předpisy nového směnečního zákona také o směnečných úkonech a prohlášeních učiněných po účinnosti tohoto zákona při směnkách před jeho působností vystavených.

Připojení podpisu směnečního rukojmího jest směnečným prohlášením ve smyslu 3. odst. §u 107 směn. zák. Stalo-li se tedy, jako v tomto případě, již v roce 1921, bylo by jeho platnost a význam posuzovati zásadně dle cís. pat. z 25. led-

na 1850 č. 51 ř. z. a nikoli dle nového směn. zákona, ponevadž k němu došlo před účinností tohoto zákona (§ 107/3) směn. zák. úsudkem z opaku) a bylo by nerozhodno, zda se snad některá jiná směnečná prohlášení nebo jiné směnečné úkony staly až po účinnosti nového zákona. Zůstal by tedy směnečný rukojmí i nadále směnečně zavázán, i když na směnce scházela doložka poukazující k rukojemství (§ 62 (2) sm. zák.).

Nejinak jest tomu, byl-li onen podpis rukojmího z doby před účinností nového zákona připojen na směnku tehdy ještě ve všech podstatných částech nevyplněnou a byla-li směnka doplněna teprve po 10. dubnu 1928, neboť směnečně prohlášení rukojmího pochází i tu z doby před účinností směnečního zákona a jest lhostejno, že se biancosměnka stala směnkou teprve dodatečným vyplněním všemi podstatnými náležitostmi (§ 6 (2) směn. zák.), o kterých, pokud byly připojeny po 10. dubnu 1928 platí ovšem předpisy nového směnečního zákona (§ 107 (3) sm. z.).

Skripturní akt na blankosměnce zakládá směnečný závazek, který závisí na potestativní podmínce, že bude směnka dodatečně vyplněna.

Splnění této podmínky, následné vyplnění směnky, se děje se zpětnou působností tak, jako kdyby bývala směnka vyplněna již v době, kdy byl podpis na blankosměnce připojen (Grünhut I. Str. 443.).

Podpis žalovaného Ba jako rukojmího jest tedy, třeba byl přičiněn na bianco směnce, formálně i materiálně platný. Že by blanko-směnka byla bývala doplněna bezprávně nebo proti úmluvě, nebylo ani tvrzeno.

Jest tudíž žalovaný B. ze žalobní směnky jako rukojmí směnečně zavázán a bylo rozhodnouti, jak se stalo. r.

Firma společenstva musí býti věcná, to jest musí býti vzata z předmětu podniku a sice tak, aby vyznačovala podstatný ráz podniku.

Vyvíjí-li tedy družstvo činnost dvou podstatně různých odvětví (na příkl. tiskařství a vydavatelství), jest nezbytno, aby obě tato hlavní odvětví došla ve firmě výrazu.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 12. října 1929 R I 621/29. Krajský soud obchodní v Praze Firm 2316/29.)

Tiskařské a vydavatelské družstvo oznámivši se k zápisu obdrželo přihlášku vrácenu k opravě v tom směru, aby ve znění firmy své, jež obsahovalo jen v původním znění označení své jako tiskařský podnik, vyjádřilo ve věcném znění své firmy i podnikání vydavatelské své činnosti, dále v tom směru, že označení jako společenstvo s ručením omezeným nesmí slova »s ručením omezeným« uvedena býti zkratkou »s r. o.«, nýbrž plně vypsána a konečně uložena opraviti stanovy v tom směru, aby bylo zřejmo, že činnost družstva není kapitalistickou. Ohledně prodeje a nákupu knih a obstarávání inserování.

Stížnosti družstva soud rekursní nevyhověl.

Také nejvyšší soud dovolací stížnosti nevyhověl. Odůvodnění: Proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu rejstříkového, jest v nesporném řízení přípustna dovolací stížnost jen tehdy, je-li napadené usnesení ve zřejmém rozporu se zákonem nebo se spisy, aneb je-li stíženo zmatečností (§ 16 cís. pat. z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z.).

Těchto podmínek v tomto případě není a nemohlo býti dovolací stížnosti vyhověno.

Vzhledem k vývodům této stížnosti dlužno dodatí toto:

Firma společenstva musí býti dle § 4 zák. ze dne 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. vzata z předmětu podniku, jest tedy firmou věcnou. Smysl tohoto zákonného předpisu jest ten, aby již z doslova firmy bylo patrné, jaký podnik kryje. Jest sice pravda, že označení podniku ve firmě nemusí a vždy také nemusí býti vyčerpávající, ale firma přece jen musí naznačovati podstatný ráz podniku. Je-li tedy stěžující si družstvo podnikem tiskařským a vydavatelským, tedy vyvíjí-li činnost dvou odvětví podstatně různých, která ve stanovách také zevně jako hlavní součásti podniku se rozlišují, jest nezbytno, aby obě tato hlavní odvětví došla výrazu ve firmě. Při opácném pojetí neměl by předpis §u 4 uvedeného zákona významu.